

Garderen

*Darpsproat
uut Garder*

VAN DE REDACTIE

Wij als redactie van "Darpsproat" houden altijd de oren wijd open voor alles wat een onderwerp van zorg of discussie is in ons dorp oftewel "proat in 't darp". Natuurlijk kunnen we niet op alles reageren of actie daarop ondernemen. Een redactie is geen actiegroep, dat laten we aan ons bestuur over en daarvoor zijn zij 'mens' zat.

Wat is "de proat" die we opvingen in Garderen?

Eén van de meest gehoorde opmerkingen gaat (nog steeds...) over het verkeer dat zich door ons dorp wringt en dan vooral met betrekking tot de nieuwe voorrangregels. Een ander "heet onderwerp" in een deel van ons dorp is het "diaconiehuusje" aan de Buurtstraat. Daar proberen we wat licht over te laten schijnen. Hierbij wordt nog even de aandacht gevestigd op de beplanting van Garderen, wat betreft oude en beeldbepalende bomen en de frustratie bij de verdwijning daarvan.

Het tweede artikel over de boerderij „'t Sol" geeft weer veel informatie uit vroegere en hedendaagse tijden. Bij 't Sol wordt ook geschreven over "Het Paleis" als streek of weg vlak bij 't Sol.

Als een "aanhangsel" bij het artikel over 't Sol wordt aandacht besteed aan een zilveren schotel ooit geschonken door Mechteld van 't Sol aan de Ned. Herv. Kerk te Putten.

Omdat niet alle artikelen in één nummer kunnen worden geplaatst als ze teveel ruimte innemen is het goed als "Darpsproat" bewaard wordt om de samenhang niet te missen.

Voor een groot interview zoeken we altijd naar mensen die met veel anderen te maken hebben of die interessant zijn om hun licht eens over bepaalde zaken te laten schijnen. Deze keer staan Henk Leijenhorst en zijn vrouw Gerda in het heldere schijnsel.

Wij roepen lezers op om ideeën aan te dragen met betrekking tot interviewen. Soms zijn er heel interessante zaken die wij als redactie nog nooit hebben bedacht! Ook voor deze "proat" hebben wij open oren.

Dat het verder heel goed gaat met ons blad verheugt ons ten zeerste. Van veel mensen krijgen we positieve reacties. Mochten er negatieve zijn, ook die horen we graag! Wij zijn niet alleswetend en zeker niet zonder verkeerde inzichten. Een foute opmerking kan zo gemakkelijk worden geplaatst zonder dat we ooit weten of we iemand een slechte dag hebben bezorgd. Een kritisch geluid beweegt zich vaak langs de rand van de afgrond van het waarden of irriteren. We zijn en blijven graag kritisch maar daarbij willen we vrienden blijven met al onze dorpsgenoten! Kritische opmerkingen en privé e-mails worden uiteraard niet onverkort gepubliceerd maar wel altijd beantwoord en doorgesproken met degenen die opmerkingen plaatsen. Als er aanleiding toe is wordt het verder in "Darpsproat" uitgewerkt.

PvdB

PLAATSELijk BELANG NIEUWS

Nieuwe bestuursleden

Zoals bekend gemaakt op de jaarvergadering in maart jl. is een tweetal nieuwe bestuursleden toegetreden in het bestuur van Plaatselijk Belang Garderen.

Hetty Bronkhorst en Arjan Waaijbergen, op en top Garderenen (zie verder een beschrijving in deze Darpsproat), zijn onze nieuwe en zeer betrokken aanwinsten. Als bestuur zijn we nu weer voltallig en volop enthousiast voortgegaan met de vele aandachtspunten die van belang zijn voor ons dorp Garderen.

Nieuwe leden

We hebben een flyer gemaakt en deze actief verspreid in Garderen met als doel het werven van nieuwe leden. Inmiddels hebben we een kleine veertig nieuwe leden mogen begroeten. Dit is natuurlijk een uitstekend resultaat. Mocht u bij het lezen van deze Darpsproat zich realiseren dat u nog geen lid bent; voor slechts minimaal 6 euro per jaar kunt u lid worden en ondersteunt u de doelstellingen van onze vereniging en helpt u ons mee om de belangen in de leefomgeving van Garderen te vertegenwoordigen. Kortom u bent welkom: zie www.plaatselijkbelanggarderen.nl.

Garderen Vooruit voor een nieuw Dorps-/Sporthuis

De commissie Garderen Vooruit is en blijft actief om tot een nieuw Dorps-/Sporthuis te komen. Tijdens de Gemeenteraadsverkiezingen in het voorjaar hebben we alle politieke partijen benaderd en gesproken over onze ideeën om tot het Dorps-/Sporthuis te komen. We mogen concluderen dat deze realistisch en enthousiast zijn ontvangen. De politieke partijen hebben allerlei toezeggingen gedaan om dit plan van de grond te laten komen. Wel merken we dat we er als commissie Garderen Vooruit continu op moeten blijven hameren om de gesproken politieke woorden ook in

daden om te zetten. Dit kost veel inspanning. Toch maken we duidelijk vorderingen. In de vorige editie van Darpsproat hebben we een aantal indrukken laten zien van het nieuwe Dorps-/Sporthuis. Natuurlijk zijn dit de eerste tekeningen en wellicht volgen er nog aanpassingen. Inmiddels zijn we volop met de gemeente en wethouders in gesprek.

Van belang is dat we het gebruik van dit nieuwe gebouw optimaliseren. Naast sportverenigingen zijn ook andere partijen van harte welkom.

Des te meer verenigingen en/of andere (commerciële) gebruikers, des te meer mogelijkheden die we kunnen realiseren. Dit zal de entourage alleen maar ten goede komen. Suggesties en ideeën zijn van harte welkom.

Verkeersveiligheid

De laatste maanden zijn we diverse keren benaderd omtrent de verkeersveiligheid in Garderen. Met name de hoge snelheid op de diverse wegen kan een bron van ergernis zijn. We hebben enkele verkeersdeskundigen gevraagd om links en rechts metingen te verrichten en politiecontroles te houden.

Ruimte voor de jeugd

We zijn regelmatig met een aantal politieke partijen en gemeenteambtenaren in de slag om het voetbalveldje aan de Van de Craatslaan/Dr. J.P. Kruijellaan weer toegankelijk te krijgen. Bij de bouw van Garderen Zuid heeft men een wadi (wateropvang) aangelegd op het voetbalveldje en daarmee is dit speelveldje zo'n beetje gehalveerd. Dit is nagenoeg het enige veldje voor de jeugd in Garderen en we hebben de gemeente aangegeven dat het wel erg triest is dat dit nog steeds niet iets toegankelijker is gemaakt. We houden vol!

Vernieuwde website www.plaatselijkbelanggarderen.nl

Onze PBG-website is nagenoeg geheel vernieuwd. Hier is veel aandacht aan gegeven. De lay-out is aangepast en ziet er zeer goed uit. We hebben hierover ook al leuke reacties ontvangen. De website wordt inmiddels steeds veelvuldiger bezocht. Oordeelt u zelf: www.plaatselijkbelanggarderen.nl.

Naast informatie over Plaatselijk Belang Garderen staan er ook diverse links die voor u van belang kunnen zijn als inwoner van Garderen.

Wildarena

Dankzij een goede samenwerking tussen de gemeenten Putten, Barneveld en Ermelo, Plaatselijk Belang Garderen, het Rabofonds van de Rabobank Barneveld-Voorthuizen, de provincie Gelderland en Staatsbosbeheer is nu de nieuwe wildobservatieplaats in het Speulder/Sprielderbos aangelegd door Staatsbosbeheer, klaar. Met alle betrokken partijen is de wildarena "Witte Hoogt" op 28 augustus jl. geopend in het bos. Over enkele

maanden kunnen bezoekers mee met excursies onder begeleiding van de boswachter naar de wildarena Witte Hoogt. Deze ligt in het hart van het bos met veel rust. Voor meer informatie zie www.staatsbosbeheer.nl.

Lintje voor Gert de Bruin

Gert de Bruin is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving de koninklijke onderscheiding van burgemeester Asje van Dijk op 31 mei jl. in de brandweerkazerne van Garderen. Gert nam daar na 35 jaar afscheid van het Garderense brandweerkorps. Hij was van 1994 tot 2011 afdelingscommandant en

12 jaar voorzitter van de personeelsvereniging. Ook was hij 20 jaar coach van de wedstrijdploeg en jurylid bij het Algemeen Brandweer Wedstrijd Comité. Als vrijwillig brandweerman had hij de functie chauffeur/pompbediener.

Garderense kampioenen

Garderen was in het weekend van 21 en 22 juni jl. sterk vertegenwoordigd op het NK 2014 'Fantastic Gymnastics' op het onderdeel Trampolinespringen. De tweelingzussen Anke en Tessa Boeve kwamen uit voor Sparta Ermelo en grote zus Aurie voor Orion Putten. Dominique Bronkhorst, die ook springt bij Orion Putten, had zich ook geplaatst voor het NK. In hun eigen klasse springen ze zowel synchroon als individueel. Dominique werd 7e in de E-klasse; Aurie sprong met Elske van Ommen uit Putten synchroon naar de 9e plaats en individueel werd Aurie 4e (gedeelde 3e plaats!) in de D-klasse. Anke en Tessa hebben synchroon de gouden medaille gepakt (klasse C) en individueel werd Tessa derde en Anke vierde. Garderen kan trots zijn op zulk groot sporttalent!

En tenslotte:

Glasvezel

In onze samenleving groeit de behoefte aan telediensten snel, omdat die ons leefklimaat verrijken op het gebied van wonen, werken, educatie, recreatie en sociale en medische zorg. Telediensten vereisen enorme hoeveelheden gegevensuitwisseling. De capaciteit van de bestaande koperen telefoonlijnen en coaxkabelnetten is niet toereikend voor de toekomst. Daarentegen is glasvezel supersnel, veilig en biedt ongelimiteerde mogelijkheden. Glasvezel is de drager van de toekomst.

Regelmatig wordt het Plaatselijk Belang benaderd met de vraag wanneer wij in Garderen glasvezel krijgen. Op dit moment is 1/3 van Nederland voorzien van een glasvezelaansluiting. In onze gemeente zijn Barneveld en Voorthuizen voorzien van een glasvezelnetwerk, maar wanneer volgt Garderen? Reggefiber is de organisatie die het glasvezelnetwerk in deze twee plaatsen heeft aangelegd. Een plaats als Garderen is financieel niet interessant voor een commerciële organisatie als Reggefiber. Daarom is het noodzakelijk om een alternatieve route te zoeken. In eerste instantie is getracht om hulp te zoeken bij provincie en gemeente. De provincie wil aanleg van glasvezel subsidiëren maar concentreert zich op dit moment op de buitengebieden waar nog geen sprake is van coaxkabelnetten.

Plaatselijk Belang Garderen blijft zich inzetten om glasvezel in Garderen te realiseren. Er zijn voorbeelden van enkele kleine plaatsen in Nederland waar het gelukt is om glasvezel te realiseren, zonder de afhankelijkheid van een grote commerciële aanbieder. Dergelijke successen willen we graag in Garderen kopiëren, maar dat is niet eenvoudig. Wij zijn momenteel bezig met een verrassende alternatieve route om in Garderen glasvezel te verkrijgen. Wij zullen u in de Darpsproat blijven informeren over de ontwikkelingen.

AvanK

NIEUWE BESTUURSLEDEN PLAATSELJK BELANG

Hetty Bronkhorst(-Slijkhuis):

Ik ben opgegroeid in Garderen. Na de Prins Bernhardschool, MAVO en Schoevers heb ik bij verschillende bedrijven gewerkt als directiesecretaresse. Ik ben getrouwd met Aalt en samen hebben wij twee zoons en een dochter. Tot eind vorig jaar ben ik acht jaar lang bestuurslid geweest van de Oranjevereniging. Op dit moment ben ik op zoek naar een nieuwe baan nadat het bedrijf waarvoor ik werkte in december vanwege faillissement al het personeel heeft moeten ontslaan.

Arjan Waaijberg:

Ik ben geboren en getogen Gardereen en de jongste zoon van Kees en Els Waaijberg die ruim 40 jaar een winkel hebben gerund aan de Dorpsstraat. Ik ben 41 jaar, gelukkig getrouwd met Diana en wij hebben twee zoons, die op de Prins Bernhardschool zitten. Ik heb mijn vader niet opgevolgd in de elektra, al zit het elektra wel in mijn bloed. Je kunt me in Garderen zien (horen niet) rijden in mijn elektrische auto. Ik ben accountant en mede-eigenaar van accountantskantoor Lentink De Jonge.

Bestuur Plaatselijk Belang.

Staan van links naar rechts: Stefan Zevenbergen, Everdien ter Harmsel, Piet van Bentum, Ton van Kreveld, Arjan Waaijberg. Gehurkt: Adri Dijkhuizen en Hetty Bronkhorst.

VERVOLG VAN 'T SOL

Bij de wereldse zaken kwamen de bewoners van 't Sol wat beter uit de bus! We beginnen met

Meerveld en Meervelder Bosch

In 1569 vinden we bij de 'gemeyne malen' Johan Willems van 't Soll als een der "maelen" en hij was toen tevens 'holtrichter'. De malen waren diegenen die rechten hadden in het Meervelder Bos.

In 1596 worden de zonen van Johan Willems van 't Sol genoemd: Evert en Gijsbert Jans. In 1632 heeft Gijsbert Jans op 't Soll een half deel van de zeven in het bos. In 1637 doet Gijsbert Gijsberts (van 't Sol) zijn eed op eenvierde deel. Dit betekent dat hij voor de eerste maal eigenaar is geworden van dit deel. Het andere kwart zal zijn vader nog hebben gehad. In 1672 wint Evert Gijsbertsen op 't Sol 2/3 deel van een half deel maalrecht en betaalt daar vier gulden voor. Evert is niet altijd even eerlijk, gezien de opmerking in het malenboek in 1677 waarbij hij *"eenich hout in den bosch hebbende gehouwen ende opgesnoeit en is gecomdemneert (veroordeeld) in den boete van 4 ducatonen. Binnen drie dagen te betalen bij poene van dubbelt sijn drie ducatonen voor den bosch en een voor den armen"*.

Nostalgiech plaatje bij 't Sol.

Wel mooi dat een deel van de boete naar 'de armen' ging!

In 1665 wordt Hessel Jans benoemd tot schoter (een soort boswachter). In 1687 heeft Jan Hesselsen zijn maalrecht gewonnen en de eed afgelegd, gevolgd door zijn neef Claes Evertsen die in 1688 als eigenaar en maleman wordt genoemd. In 1711 volgt Frank Evertsen, die van 1723-1729 ook 'holtrichter' is. Tenslotte wint in 1725 Hessel Jans zijn maalrecht. Hendrik Franken komt ook nog een keer voor in 1783 en tenslotte wordt in 1811 Klaas Hessels nog genoemd bij een boedelscheiding.

De erven van Gerrit Hendriksen van Meerveld hebben onder anderen recht op 'de halvescheid in de landerijen 't Sol' van welke laatste saalweerbezitter (eigenaar van de boerderij en erf) is, thans de erfgenamen van wijlen Klaas Hessels. Het erf is kennelijk gelegen bij het dorp Garderen'. (De vader van deze Gerrit Hendriksen was getrouwd met Aaltje Jans, dochter van Jan Hessels op 't Sol).

Uddel en Uddeler Heegde

In 1607 legden de van 't Sols in Elspeet de eed af. Hessel Jans werd genoemd en Jan Jans had zelfs een handmerk.

In 1619 is Hessel Jans holtrichter en zijn broer Jan Jans van 't Sol compareert voor hem namens Jonkheer Jan Luloffs. Verder hadden ze geen bemoeienis met de Uddeler Heegde.

Garderense Maalschap

Anders was het met de Garderense maalschap! Het is ondoenlijk om alle feiten te noemen en dat heeft ook geen zin. Eigenlijk worden alle generaties wel genoemd. De belangrijkste feiten zetten we op een rijtje.

We komen ze allemaal weer tegen, te beginnen in 1610 met Gysbert Jans, opgevolgd door zijn zoon Jan Gijsberts en ga zo maar door. Omdat het geen hemelbestormende feiten zijn laat ik ze zoals ze zijn. Ruzie met Voorthuizen over het Kieftveen, met Kootwijk en Uddel over de grenzen van de maalschappen, problemen met het plaggen en de stuifzanden, er komt nooit een einde aan de verschillen van mening tussen de diverse maalschappen.

In 1784 is de laatste Van 't Sol die zich met de maalschap bemoeit, namelijk Hendrick Franken die zich later ook 'Nijhof' gaat noemen...

De verkoop van de boerderijen „'t Sol"

In 1832, bij het Kadasteroverzicht, bleek dat beide boerderijen nog volledig in bezit waren bij de familie Van 't Sol. "Groot Sol" was van Jan Gerberigs van 't Sol en "Klein Sol" van zijn dochter Teuntje, getrouwd met Heimen Everts van Blankers (van Blankersgoed in Voorthui-

zen). Om na te gaan aan wie de boerderijen vervolgens zijn vererfd of verkocht kunnen we dankbaar gebruik maken van het Notarieel Archief van de gemeenten Barneveld en Ede.

Klein Sol

We beginnen met "Klein Sol", een boerderij van ruim 25.5 ha. in 1832. Bij de boedelscheiding in verband met het overlijden van **Teunis van Zomeren** in 1885, lezen we dat dit is "de onverdeelde helft in een boerenhofstede, genaamd „'t Sol", onder Apeldoorn, bestaande uit huis, schuur en erf, schaapskooien, bouwland, weiland, heide, berg en erf, hakhout en opgaande bomen Dit was de boerderij "Klein Sol" met erf en schaapskooi, de rest bestond uit losliggende percelen op de Garderense Enk.

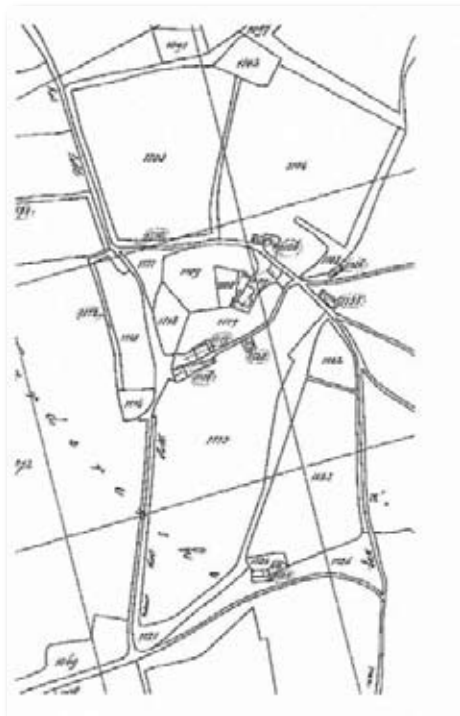
In 1911 verkopen een aantal personen de percelen die bij "Klein Sol" horen. Dit waren

- I **Aart Nijhof**, landbouwer te Garderen, zijn broer Gijsbert Nijhof, landbouwer wonende te Garderen;
- II **Nui Zevenbergen**, postbode, wonende te Garderen;
- III **Gijsbert van den Hoorn**, wonende onder Ermelo;
- IV **Aart van den Hoorn**, wonende onder Garderen.

Samen veilen ze o.a. een boerenhofstede in het dorp Garderen, met grond onder Apeldoorn (P. dit is "Klein-Sol")

Aart en Gijsbert Nijhof waren via hun moeder Reintje van den Berg, kleinzoon van Hendrikje Maassen **van Zomeren**. Nui Zevenbergen was getrouwd met Bartje van den Hoorn, zuster van Gijsbert en Aart. De Van den Hoorns verkopen heidegrond (de Wildekamp, ooit van Cornelis Aartsen van Zomeren en gekocht van Marretje Klaasen, de weduwe van Jan van 't Sol), maar wat dat dan te maken heeft met "Klein Sol" en de boedelscheiding van Teunis Van Zomeren is me (nog) niet duidelijk.

Alleen de percelen worden verkocht en niet de boerderij "Klein Sol", deze blijft kennelijk in bezit bij de familie want later bewoont Cornelis Willem van de Craats "Klein Sol", de boerderij die toen nog in eigendom was bij zijn moeder Jannetje van Voorthuizen.

Kadasterkaart van 't Sol uit 1832.

In 1921 komt de verkoop van "Groot Sol" aan de beurt.

Deze wordt verkocht door de nakomelingen/erfgenamen van Jan Gerbrigsen van 't Sol.

De verkopers zijn:

- I Jan van de Langemeen te Ede X **Geertje van Es**
Gijsbert van Essen te Uddel X **Jantje van Es**
Bernard Jurriens re Naarden X **Dirkje van 't Sol**
Maas Brouwer (landb. in Garderbroek)
Hendrik Brouwer idem
Gerritje Brouwer (te Garderbroek)
Maasje Brouwer idem
Maas van den Brand (landb. in Kootwijkerbroek)
Maasje Gerritje van Wittenberg (landb. te Wessel)
- II Hendrik Schuiteman Janszn. (landb. te Ouwendorp)
- III Gerrit van de Pol Gerritszn Jr. (bakker te Garderen)

De onroerende goederen zijn:

- a. de hofstede „'t Groot Sol" te Garderen onder Apeldoorn
- b. een perceel heidegrond in het Lage Veld tussen Uddelermeer en Meerveld
- c. een perceel heidegrond met zelfde ligging

De kopers zijn

- a. van hofstede „'t Groot Sol" fa. A. de Hoop
- b. van de heidegrond Lage Veld Jacob en Jan van Hierden.

Van een aantal verkopers lopen de familiebanden naar **Teunis van Zomeren**. Maas Brouwer, korenmolenaar te Ugchelen (X Jozina Saager), Hendrik Brouwer, Gerritje Brouwer en Maasje Brouwer via hun moeder **Jannetje van Zomeren**. Hun vader heette Aart Cornelissen Brouwer.

De vader en moeder van Maasje Gerritje van Wittenberg zijn Cornelis van Wittenberg X Maasje van de Brand. Deze Maasje is de dochter van **Maas Hendriksen van de Brand** getrouwd met Gerritje Versteeg.

De laatste Van 't Sol heette **Hendrik van 't Sol** en was getrouwd met **Maartje van den Brand** en haar vader en moeder zijn dus de hier bovengenoemden!!

Hoe Teunis van Zomeren aan deze bezittingen komt, weet ik niet. Waarschijnlijk heeft hij

ze gekocht tussen 1832 en 1836 van de erven van Heimen Blankerts die ook de helft van de tuin en de Poel in bezit hielden.

Volgt de interessante vraag hoe nu al die bovenstaande personen zich verhieldden tot Jan Gerbrigsen van 't Sol. Zoals het eruit zag was het een sinds lang onverdeelde boedel waarvan Jan Gerbrigsen van 't Sol en zijn dochter Teuntje de laatste bezitters waren.

Om niet te verdwalen in de familienamen staat hieronder een klein overzicht van de familie Van Zomeren en Van de Craats.

Cornelis Aartsen (van Zomeren) X Steventje

Teunisse van Essen met hun kinderen :

24-02-1802 Hendrikje

23-03-1811 **Teunis**

17-08-1806 **Hendrikje X**

Willem van Voorthuizen

hun kinderen:

* 01-02-1829 Wouter molenaar te Garderen X Gerharda Gijsberta Rademaker

* 05-09-1836 Cornelisje, † 10 jr oud

* 27-07-1839 Jannetje

* 03-03-1846 Cornelis, † 07-04-1930

Bij de boedelverdeling van Teunis van Zomeren was Cornelis van Voorthuizen "verblijfhoudend en verpleegd wordende in het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen te Zutphen".

Verder was er bij de verdeling van Teunis' erfenis Wouter van Voorthuizen, koopman te Ede en Jannetje van Voorthuizen (33 jr oud), landbouwster te Garderen, overleden op 06-09-1887, 47 jr oud, getrouwd met Cornelis Willem van de Craats, molenaar te Garderen die stierf op 20-03-1873.

Hun kinderen zijn:

Jan Willem * 1874, † 14-08-1947

Hendrik * 23-11-1875, † 13-08-1954

Jan Dirk * 1878, † 13-03-1923

Stephanus Hendrik * 1880, † 01-08-1880

Steventje

Hendrika * 18-03-1882, † 07-03-1916

Tijdloze schoonheid van de poel.

De boerderij in haar volle glorie.

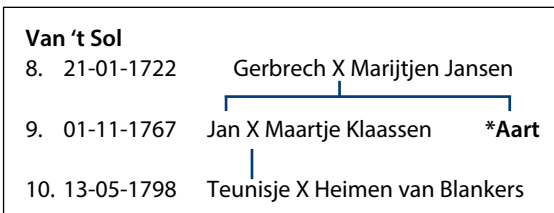
Met Hendrik van 't Sol, die op 20 september 1910 overlijdt, is de laatste naamdrager van de familie verdwenen en zijn alle bezittingen verkocht. Eigenlijk is dat best een beetje een triest einde van een boerderij die **meer dan 500 jaar in bezit is geweest bij dezelfde familie**, steeds weer van vader op zoon. Waar vindt je zoiets nog?

't Sol onder andere eigenaars

In 1918 is Gijsbertus van de Pol landbouwer op de hofstede "het Sol" bij Garderen onder Apeldoorn. Dick Veldhuizen belichte in zijn artikel in de vorige "Darpsproat" deze familie. De boerderij "Groot Sol" wordt verpacht door de fa. De Hoop uit Rotterdam aan de aan Van 't Sol gerelateerde families Van Es en later aan Schut. Met de zoon van Jan Dirk Schut, Erik Janen zijn vrouw Nieske van den Bor, staat in de vorige "Darpsproat" een interview.

Van Es

Om de familiebanden duidelijk te maken volgt eerst een stukje genealogie.

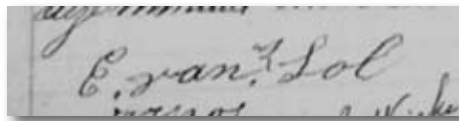

*Aart Gerbrechsen van 't Sol trouwde met Geertje Teunisje van Essen. Zij kregen drie kinderen, Jan, Hendrik en **Evertje**. De laatste

trouwde op 01-09-1872 met **Willem van Es**, zoon van Harmen van Es en Gijsje Willems Nieboer. Hun vijf kinderen waren Harmen, Jannetje, Geertje, Gijsje en Aart.

Evertje van 't Sol laat twee keer een testament opmaken, één in 1911 waarbij zij haar kinderen Aart, Harmen, Geertje en Jannetje schenkt "voor elk jaar sinds den eersten november 1906 dat ze bij testatrice in dienst zijn, eenhonderd gulden ter beloning van hun diensten aan het landbouwbedrijf van testatrice".

Ze tekent zelf het testament

In 1914 herroept ze het testament, waarschijnlijk in verband met het overlijden van Geertje, want deze wordt niet meer genoemd. Bij de ondertekening vergist ze zich nog en tekent eerst met "Evertje van Es"!

Harmen van Es, geb. 22-04-1877 te Steenen Kamer, ovl 25-02-1936, trouwt (datum en plek onbekend) met Gerritje Hofstede. Hun enig kind, een dochter, wordt geboren op 13 okt. 1926 en wordt Evertje/Eefje genoemd. Zij trouwt met **Jan Dirk Schut**, zoon van Jan Schut en Jacoba van Santen.

Hun kinderen zijn:

1. Jan Harm geb. 03-12-1955
2. Erik Jan geb. 07-02-1959
3. Gerda Jacoba geb. 09-03-1963

Het voorgeslacht van Jan Dirk Schut kwam vanouds uit Otterlo.

Het begon met Jacob Peelen die rond 1635 in Harskamp werd geboren. Het duurde tot 1772 voordat de achternaam 'Schut' werd vermeld. Jan Jansen, getrouwd met Niesjen Jacobs, woonde op Eschoten en toen ze hun zoon Aart lieten dopen werd hij opgegeven als 'zoon van Jan Jansen Schut'! De rest van de familie bleef zich gewoon 'Peelen' noemen.

In 1826 woont Jacob Jansen Schut in Garderbroek en trouwt in de kerk van Garderen met Evertje Beertsen Schuur. Zijn zoon Jan Schut, is winkelier in Ede en diens zoon Jan, getrouwd met Jacoba van Santen komt weer naar Garderen. Hier wordt tenslotte hun zoon Jan Dirk geboren op 27 oktober 1924. En zo komen we weer bij 't Sol terecht, want Jan trouwt met Evertje/Eefje van Es die ooit op 't Sol werd geboren en nu weer met haar man Jan 't Sol gaat pachten en bewonen. En zo was de cirkel weer rond, een achterkleindochter van Aart Gerbrechsen van 't Sol werd weer eigenaar van (een deel) van 't Sol!! En dit is dan tevens een mooi slot van het Sol-verhaal!! Er is natuurlijk nog veel meer te vertellen maar dat valt buiten het kader van "Darpsproat". Voor mensen die geïnteresseerd zijn in de genealogieën van de families Van 't Sol en Schut is een berichtje aan een van de leden van de redactie voldoende voor ontvangst daarvan.

PvdB

SCHAAL MET HET WAPEN VAN DE FAMILIE VAN 'T SOL

Om inzicht in de familierelatie van de Van 't Sols te krijgen beginnen we met een stukje genealogie.

I **Gysbert Jans opt Zoll** X Evertgen

Giesberts

Kinderen

- a. **Jan** (al ovl. in 1635) (zie IIa)
- d. Gysbert X Gerritien Brants
- e. Rijck (heeft in 1666 een zoon Evert, wiens bestevaer is Gerrit Jansen)
- g. Aeltgen
- e. Grietgen

IIa **Jan Gysberts opt Zoll** X NN

Kinderen

- a. **Jan** (zie IIIa)
- b. Gijsbert X Mecheltien Zegers in 1693 zie IIIb
- c. Willem
- d. Hessel
- e. Geertgen
- f. Evertgen
- g. Aeltgen

Jan Gysberts koopt in 1635 Ouwendorp. Zie daar.

IIIa **Jan Jansen opt Sol**

- X 1. Engeltjen Hendricks van Gemer op 24-08-1656 te Putten
- X 2. Beertien Beerts

Kinderen

- a. Beernt
- b. Engeltien/Engeltje
- c. Hendrick X Petertien Gerrits, met kinderen Engeltien en Petertien
- d. **Johannes/Jan** zie IVd
- e. Willem
- f. Marij
- g. Hendrickien

Wat betreft de laatste drie kinderen: zie ook

Ouwendorp Heerengoed nr. 130

16-01-1693 koopt Sijwert Everts van Baeckenes X Christina Van Rijs de boerderij "Ouwendorp" of "Den Brenger" van - Ghijsbert Jansen van 't Soll X Mechteltien Zegers, mede las mombber van de vier onmondige kinderen van - Jan Jansen van 't Soll X Beertien Beerts. De kinderen zijn: Johannes Willem Marij Hendrickien en verder: Bernt en Engeltien Jansen van 't Sol en Petertien Gerrits, weduwe van Hendrik Juansen van 't Sol met haar twee onmondige kinderen Engeltien en Petertien.

IVd Jan Jansen van 't Sol X Evertje Cousijn van Diermen

Kinderen

- a. 29-07-1715 Megthel
- b. 17-10-1717 Geertruij
- c. 07-01-1720 Megtel
- d. 02-08-1722 Jannitje
- e. 11-03-1725 Jannitje
- f. 10-08-1727 Megtel
- g. 06-04-1729 **Megtel**

Mechtelds grootvader, Jan van 't Sol was brouwer en hij woonde in Putten. In 1733 wilde hij de ketelaccijns niet betalen en kreeg hij een proces aan zijn broek.

In 1700 en 1737 wordt hij vermeld als "leenman van de abt van Abtdinckhoff binnen Paderborn". Verder was hij "geërfde in Veluwe" en werd zijn wapen getoond met als omschrijving "twee toegewende leeuwen tesamen met de voorpoten een geelied kruis dragend.

Helmteken: een gekroond hart, een hart overtopt van een kroon".

Jans eerste vrouw overleed al jong en hij trouwde weer, dit keer met Beertien Beerts. Van deze vrouw kennen we een (triest) proces. Dit luidt als volgt :

21-09-1687. landdrost van Veluwe, scholtambt Putten contra Beertje Beernts, weduwe van Jan Jansen van 't Soll, zelfmoord, het lijk in stilte **bij avond** begraven.

In die tijd kon men ook een proces voeren tegen een overledene. Zelfmoord mocht niet en was strafbaar. De overtreder van de wet mocht niet publiekelijk en overdag worden begraven op het kerkhof maar anoniem, zonder klokgelui, buiten het dorp of de stad... Verder moest er een boete worden betaald van een 150 tot 500 gulden, al naar gelang de welgesteldheid van de (zelf)moordenaar. Het kan natuurlijk ook zijn dat haar man zelfmoord had gepleegd en dat ze hem normaal wilde begraven... en dat de schout nog geld wilde vangen!

Van Mechtelds vader weten we niet zoveel, alleen dat hij ook brouwer was. In het Tynsboek Putten komt in 1749 Jan van Zoll als "den Brouwer" voor. Dat hij en zijn dochters waarschijnlijk ook een café uitbaatten blijkt omdat het landgericht van Veluwe bij hun zittingen logeerde of wel bij Staal of bij van 't Zoll ...

Eenige posten uit de Notitie van uytgaef op den Gerigte van Veluwen in 1760 te Putten:

De meyden van 't Zoll 0 — 12 — 0

(de 'meyden' zijn Geertruyd en Mechtel!)

De jongste dochter van Jan van 't Soll heette Mechteld. Zij trouwt op 30 juni 1769 met Gerrit Willems van Diest, koopman te Putten. Zij is dan al veertig jaar oud en hij vierenveertig. Een late liefde dus! En dat zij van hem hield blijkt uit het feit dat ze na zijn overlijden in

1793 de NH Kerk in Putten een zilveren avondmaalschaal schonk, waarschijnlijk tot zijn 'nagedachtenis'. Mechteld zelf overlijdt op twee januari 1803.

De zilveren schaal met een doorsnee van 31 cm met het wapen van de Van 't Sols met daarin gegraveerd het familiewapen en met een randschrift :

„Gegeven door Mechteld van Zoll in het jaar 1793”

De zilveren schaal.

Ik kwam op het spoor van deze schaal bij het lezen van een genalogisch blad. Nieuwsgierig geworden nam ik contact op met dhr. Peter Vink, coördinator historisch museum "De Tien Malen" te Putten. Hij adviseerde mij eens te informeren bij Kerkelijk Bureau van de Ned. Herv. gemeente te Putten. Via internet vond ik het adres en de naam van de contactpersoon, dhr. W. Kleijer en ik stuurde hem een mailtje. De volgende morgen al belde de heer Kleijer me op en nodigde me uit naar de schaal te komen kijken in "De Aker" te Putten waar hun bureau is gevestigd.

Ik werd door hem en zijn collega's zeer hartelijk ontvangen. De schaal, **na 220 jaar nog altijd in gebruik bij diverse kerkdiensten!!!!**, werd in de kluis voorzichtig uit de doos gehaald en uit zijn crêpepapier gewikkeld en lag daar vervolgens in haar volle glorie te blinken. Dat deed me wel wat, dat na zoveel jaar van intensief gebruik het geheel er nog als nieuw uitzag. Door al dat geblink was het erg moeilijk een goede foto te maken maar na een half uurtje experimenteren kwam er toch een redelijk resultaat uit!

PvdB

REACTIE OP ARTIKEL 'T SOL IN VORIGE DARPSPROAT

Van Nellie Vlot-Schulp kregen we een brief die via Evelien van de Langemeen ons werd toegestuurd.

Nellies grootmoeder was Antje van Soll geboren in Weesp met voorouders afkomstig uit Amsterdam. Deze Amsterdamse Van Solls waren op hun beurt weer familie van de in Bredevoort getrouwde Brant Gijsberts van Soll, een zoon van de Garderense Gijsbert Gijsberts op 't Soll. Dank zij deze Amsterdamse nakomelingen zijn er dus nog steeds mensen in Nederland met de achternaam Van Soll!!!

Nellie en haar man Jaap zijn al eens in Garderen geweest om te zien waar het Sol lag en of er nog zaken te vinden waren die met die naam verbonden waren. Ze schrijven ons: 'Thuisgekomen zijn we nog eens gaan googlen en daar stuitte we op een site met de naam "Darpsproat uut Garder" met een fantastische verhandeling over 't Sol waarin alles was te vinden wat wij in Garderen waren misgelopen. Naar aanleiding van dat artikel, waarvoor lof voor de schrijvers, zullen we zeker terugkomen om de plaatsen die in het artikel zijn genoemd (en getoond) te bezoeken'. Tot zover de brief.

Dat onze Darpsproat veel verder klinkt dan in Garderen, was ons al bekend. Maar dat we niet-Garderenen er zo'n plezier mee doen, stemt ons zeer tevreden! Bij de brief was een overzicht van de diverse Van Solls in Amsterdam en Weesp waardoor onze kennis van die familie weer is uitgebreid!

PvdB

HET PALEIS

Nu u bijna alles weet wat er over 't Sol valt te weten, kunnen we verder op onze tocht door de Garderense dreven. We lopen of fietsen de Solseweg af en zien al na zo'n 500 meter het bord met de straatnaam "Paleisweg". Voor inboorlingen is dat natuurlijk niets bijzonders. Anderen zullen zich afvragen waar die naam vandaan komt en waar dat paleis is te vinden.

De straatnaam werd op 15 mei 1939 door de Barneveldse gemeenteraad vastgesteld en de weg kreeg de omschrijving "lopende rechts van de Speulderweg tot aan de grens der gemeente Apeldoorn". Tegenwoordig loopt het Barneveldse gedeelte tot aan de grens met de gemeente Ermelo, maar ook aan de andere kant van de grens loopt de weg gewoon door. In 1939 kregen veel straten in de gemeente een officiële naam en vele werden genoemd naar huizen of boerderijen in de nabije omgeving. In dat jaar waren er volgens de gemeentelijke woningadministratie maar liefst vier die de naam "Paleis" droegen. De Oudgarderese uitspraak is "Pleis" en de mensen in de buurt woonden "op ('t) Pleis", daar waar de

puntjes van de gemeenten Apeldoorn, Barneveld en Ermelo bij elkaar kwamen en komen. Vóór dat raadsbesluit heette de weg officieel heel gewoon "Elspeterweg". In een zogenaamde wegenlegger van 22 maart 1878 komt de straatnaam "Oude Elspeterweg" voor met een heel interessante omschrijving: "Begint te Garderen over de Beumelerberg, nabij 't Paleis (niet van den Koning) aan de grenzen van Ermelo".

Fijn om te weten, maar het maakt ons niet veel wijzer. Zoals we straks zullen zien, was de huisnaam al veel langer in gebruik. Maar waarom? Een verband met een koninklijk paleis, zoals het Loo, is heel onwaarschijnlijk. Zagen de bouwwerken er in de ogen van onze verre voorouders bijna uit als paleizen? Of juist niet en waren het simpele stulpjes? Een feit is dat er de laatste tijd in de omgeving nogal luxe is gebouwd, maar dat is heel iets anders en misschien toevallig. Waarom heet de weg die parallel loopt aan de Paleisweg voor een gedeelte "Koningsweg"? Ook die straatnaam is vastgesteld in 1939, zonder dat

Buurtschap
't Paleis
jaren '30.

daarvoor een reden is vermeld. Is er misschien een verband met het goed "Het Hof" ten zuiden van Uddel? Dat kwam aan het eind van de 18e eeuw in het bezit van Prins Willem V. En nóg iets: Koning-stadhouder Willem III kocht in 1698 het Uddeler- en het Bleekemeer en die liggen ook niet erg ver weg. Wie een andere verklaring kent, mag deze natuurlijk melden.

Vier paleizen

In 1939 waren er dus vier huizen, die alle "Paleis" heetten. In 2014 zijn de adressen daarvan Paleisweg 20, 24 en 26 en Solseweg 20. Aan de hand van gegevens uit het gemeentelijke bevolkingsregister, notarisakten en door Henk van der Vlist gemaakte aantekeningen is uitgezocht wie daar in de loop van de jaren hebben gewoond.

De bewoningsgeschiedenis van **Paleisweg 20** lijkt te beginnen met de op 7 januari 1811 in Katwijk geboren Hendrik Dorrepaal, die op 1 januari 1861 is ingeschreven, maar er mogelijk ook al in 1850 woonde. In dat jaar kwam hij uit Nijkerk. Vóór 1850 was de bevolkingsadministratie niet zo betrouwbaar. Dorrepaal was koopman van beroep en gehuwd met Grietje van Asselt. Zij was de dochter van een zekere Rik Gooszens van Asselt, die al in 1832 in de kadastrale leggers als eigenaar is vermeld en op 27 augustus 1856 overleed. Zijn overlijden werd bij de gemeente aangegeven door de arbeider Hendrik Huisman en veldwachter Jan van de Pol. In januari 1876 vertrokken het echtpaar Dorrepaal en hun kinderen naar de gemeente Putten. De volgende bewoner was

de op 11 december 1820 in de gemeente Barneveld geboren Lubartus of Lubbertus Mulder. Hij overleed al op 28 oktober 1877. In de periode 1880-1890 werden zijn weduwe Maria Kamphuis en haar kinderen als bewoners vermeld. Dat was in de jaren 1890-1900 ook nog zo. Ze is in oktober 1900 overleden. Haar kinderen Evert, Heimen en Everdina gingen op 4 februari 1903 naar notaris Van Heuven in Barneveld om hun boerenplaatsje te verdelen. Heimen kreeg het toen in zijn bezit, maar ging er niet wonen.

De volgende bewoner en eigenaar was namelijk Frank Nijhof (1841-1912), die niet zo lang daarna al naar een soort bakhuis of aanleunwoning lijkt te zijn verhuisd, namelijk van het toenmalige huisnummer G 51 naar 51a. Toen volgden er twee dames. Ten eerste de op 24 juli 1876 in het Oostenrijkse St. Ruprecht geboren schilderes Thereze Christine Magdalene Kassin. Ze kwam er op 12 december 1903 wonen en verhuisde in november 1906 naar het huidige nummer 26. Jammer genoeg is er geen schilderwerk van haar bekend. De volgende bewoonster was Jannetje Verbeek-Hofstede, van februari 1908 tot februari 1909. Toen meldde zich Aalt van de Kolk met zijn echtgenote Jannetje Bast en enige kinderen. Daarvan zouden er nog meer volgen, waaronder in 1913 Hendrik, de oprichter van het nog steeds bestaande bouwbedrijf. Aalt was in 1875 geboren in de gemeente Apeldoorn en stond als landbouwer te boek. Hij had het huis in oktober 1908 voor f 2300,- gekocht van de hierboven genoemde Frank Nijhof en bleef er wonen tot in 1936. Op 24 april van dat jaar vestigde Beert Koster zich er vanuit Ermelo. Zijn schoondochter woont er nu nog steeds.

Paleisweg 24 werd volgens het eerste, nog wat simpele bevolkingsregister uit het tijdvak 1850-1860 bewoond door Maartje Hofstede, weduwe, "voor 4 jaar". Uit het volgende deel (1860-1870) valt af te leiden dat ze op 3 september 1798 in Garderen was geboren en weduwe was van H. Bouwman. Vanaf 1870 tot zijn vertrek in april 1903 naar Apeldoorn wa-

Boerderij
Van Lagen,
Paleisweg 24.

ren haar zoon Evert Bouwman en zijn vrouw Woutertje Bunt de hoofdbewoners. Ze werden in mei van dat jaar gevolgd door Gerrit van de Kolk, in 1872 geboren in Apeldoorn, een broer van Aalt en echtgenote Evertje van den Ham. Na haar overlijden vertrok hij in november 1920 weer naar zijn geboorteplaats.

Daarna kwamen er diverse leden van een familie, die nog steeds nauw met de buurt verbonden is: Van Lagen. De eerste waren Maas en zijn vrouw Elisabeth van Butselaar, die er waarschijnlijk maar heel kort verbleven. Ook al in november 1920 verscheen Geurt van Lagen, geboren op 16 september 1874 in Ermelo en getrouwd met Heintje Bronkhorst. Geurt (Janszoon) had het "boerenplaatsje" in april gekocht van Gerrit van de Kolk. Uit een latere akte van hypotheek kunnen we van de kadastrale nummers afleiden dat het goed in 1832 en daarna eigendom was van de grootgrondbezitter Heimen Evertsen (van) Blanke(r)s, landbouwer op Blankersgoed bij Voorthuizen, en zijn echtgenote Teunisje Jans van 't Zol. Zij bezaten in dat jaar ook boerderij "Klein Sol" en

Boerderij Gerritsen jaren '60.

in 1834 ook nog een hoek bouwland met de naam "De Paleisen Hof". Geurt van Lagen overleed in maart 1943, maar zijn nakomelingen bleven er wonen.

De woning brandde nog niet zo lang geleden af. Sindsdien is er op het erf geestdriftig gebouwd.

Paleisweg 26. De eerste mij bekende bewoner was Willem Mulderij. Hij was in 1864 in Ermelo geboren en gehuwd met Grietje van de Ridder, geboren in 1866 in Putten. Ze vestigden er zich in december 1892 en vertrokken in juli 1893 naar Apeldoorn. Peter Bronkhorst, geboren in 1869 in de gemeente Barneveld, en zijn vrouw Gerritje Bouwens (1866, Apeldoorn) zijn vervolgens vanaf augustus 1893 ingeschreven. In februari 1902 volgden Harmen Bronkhorst en zijn echtgenote Johanna van Voorst. Zij bleven er maar tot eind oktober van dat jaar. Daarna komen we een oude bekende tegen, Jannetje Hofstede, die later verhuisde naar nummer 20. Ook haar opvolgster kennen we al, namelijk de Oostenrijkse mevrouw Kassin, die in oktober 1922 vertrok naar de gemeente Ermelo.

Het is niet duidelijk wie er in de tijd tot 12 oktober 1931 heeft gewoond. Toen werd Hendrik de Bruin, komende uit Ermelo, ingeschreven op dit adres. Hij bleef tot september 1940 en werd gevolgd door de families Gerritsen, Van Giffen, Bensen en Van Dijk (van The Empire's Stableware).

Boerderij Gerritsen, Paleisweg 26.

Solseweg 20. Ook dit huis stond vroeger aan de Paleisweg en had huisnummer 5, maar dat veranderde door een straatnaamswijziging op 9 november 1966. Tot zijn overlijden in 1853 werd de boerderij bewoond door Rik van Welsum, in 1785 geboren in Ermelo. Zijn weduwe Cornelia van Soeren overleed in maart 1864. Daarna besloten de nabestaanden om de zaak te verkopen aan Rutger (ook wel als Ruth Gerrit vermeld) Hoegen. Hij was in januari 1834 in de gemeente Nunspeet geboren, vestigde zich in mei 1865 vanuit Apeldoorn en overleed op 22 mei 1904, waarna zijn weduwe Evertje van de Pol de hoofdbewoonster werd. Zoon Evert, geboren in 1881 en getrouwd met Jannetje Boeve, verhuisde in 1956 naar huisnummer 5-1. Na zijn overlijden in 1965 verviel dit nummer. Hij was de vader van de bekende gemeentewerker Evert Jan. Leden van de familie Hoegen hebben er tot in 1993 gewoond. Daarna kwam Evert Jan van Asselt, die tot nieuwbouw overging.

Nog meer

We zijn nog niet helemaal klaar met het verhaal. We willen immers ook nog wel weten sinds wanneer deze buurt is bewoond. Op de heel nauwkeurige topografische kaart van de Veluwe en de Veluwezoom, die in de jaren 1802-1812 is getekend door M.J. de Man, is in deze contreien nog geen spoor van bebouwing te zien. In 1829 moet er in ieder geval één huis hebben gestaan. Op 1 oktober van dat jaar stelde Hannes Huisman, wonend op erf 't Paleis onder Ermelo, zich in een notariële akte borg voor waarschijnlijk zijn schoonzuster, die f 100,- had geleend.

Huis Van Lagen 1965.

Wie weet meer?

Al met al is het een flinke puzzel geweest en alle stukjes liggen nog niet precies op hun plaats. Zo is er de familie Bunt. Op 7 juli 1887 overleed Philippus, in 1824 geboren in de gemeente Barneveld. Zijn weduwe was Fransina van Spriel(t). Een zoon heette Gerrit, een dochter Grietje, en zij was getrouwd met een Marinus van Roozelaar. Dit echtpaar vertrok tussen 1890 en 1900 naar Stroe en Gerrit omstreeks 1905 naar Garderbroek. In 1896 was Gerrit Bunt de enige eigenaar geworden en in juni 1905 verkocht hij het spul (boerenplaatsje "Het Paleis") aan Wouter van de Pol. De nieuwe bewoner was echter Aalt Boeve, geboren in 1847 in Ermelo en echtgenoot van Maartje van Looijengoed. Zij namen er in november 1905 hun intrek en vertrokken 20 jaar later naar Houtdorp. Eerst was er nog een verkoop van roerend goed, waarbij touw, een kussen, een karn, een baktrog, kopjes en schotels, tafels, borden, een kabinet en schilderijen onder de hamer kwamen. Deze kunstwerken waren ingezet op f 1,85. Ik ben benieuwd of er veel belangstelling voor was. Ze zullen toch niet van de hand van mevrouw Kassin zijn geweest? Er kon ook worden geboden op koeien, tafels en borden, aardappels en boekweit. Helaas kan ik bovengenoemde mensen niet koppelen aan een bepaald adres. Het kan zijn dat de woning al vóór 1939 is afgebroken. In dat geval wordt het wel eens moeizame zoektocht.

Er zijn wel meer droge feiten over verkopen en dergelijke bekend, maar die maken het verhaal niet veel interessanter. Liefhebbers kunnen alles nog eens nalezen in de notariële akten, die worden bewaard in het Barneveldse gemeentearchief. Steeds meer van deze akten zijn ook gewoon in uw eigen makkelijke stoel digitaal te raadplegen (www.barneveld.nl/gemeentearchief). Als er lezers zijn met wetenswaardigheden, aanvullingen of verbeteringen, kunnen ze die natuurlijk doorgeven aan de redactie. Meedenkers zijn altijd welkom.

DJV

HET DIACONIEHUISJE, BUURTSTRAAT 11

Als je aan Garderenen vraagt: wat is een karakteristiek stukje Garderen, dan is er een grote kans dat hij of zij zegt: de Harderwieker, het Kruypad en de Buurtstraat. Daar kun je nog een beetje zien hoe een Veluws dorp er vroeger uitzag. Er zijn nog wat oude boerderijtjes met moestuin en bloementuin. En het is een lappendeken van weilanden en een enkel maisveld. Er wordt veel gewandeld en het open landschap van dit stukje Garderen wordt alom gewaardeerd.

Dit gedeelte Garderen heeft iets extra's, het heeft karakter. Daar moet je zuinig op zijn en niet lichtvaardig mee om gaan. Jarenlang werd op de vergaderingen van Plaatselijk Belang gesproken over "het karakter van Garderen". De Gemeente Barneveld was daarvan de hoeder. Allerlei dingen konden niet doorgaan, vanwege "het karakter van Garderen". Niemand wist precies wat daaronder werd verstaan. Dat weten we nu wel. Met de bouwplannen voor de Buurtstraat is dat wel duidelijk geworden. Er wordt een groot huis gebouwd, het Diaconiehuisje gaat weg en de kastanje-

boom ook en volgens de krant wordt het daar alleen maar mooier van...

Nu is het zo dat in 1980 het Diaconiehuisje niet mooi gerestaureerd is, er zijn nieuwe stenen gebruikt in plaats van het oude soort en het ziet er daarom niet oud uit. Het is dus ook nooit op de gemeentelijke monumentenlijst gekomen. Maar het is, met de kastanjeboom, nog wel een voorbeeld van hoe het eens was. Andere boerderijtjes zijn helaas verdwenen, bijv. het huis van de fam. Kommer en het huisje van de fam. Franken. Dit laatste is verbrand (en niet het Diaconiehuisje!!) en niet weer opgebouwd. Gelukkig is het Rode Pompje er nog wel en is de sfeer daar nog aanwezig. Maar hoe lang nog? Met het verwijzen naar de gebrekkige restauratie en het zogenaamde afbranden van 1980 praat de gemeente de afbraak van het Diaconiehuisje goed. Wat gaat er verder nog gebeuren met "het Karakter van Garderen"? **Garderenen, let op uw saeck!**

HvdB-R

VIJF VRAGEN AAN ANTJE WOLTINGE

De tweede maandag van de maand komen, sinds jaar en dag, de Plattelandsvrouwen bij elkaar. Dat is zo vanaf 1956 en de avonden worden nu gehouden in Kruiemelstaete. De enige die vanaf 1956 lid is van de Plattelandsvrouwen is vandaag onze hoofdpersoon. Ik tref haar in haar gezellige huis aan de Kastanjelaan waar ze de laatste jaren woont. Met Henk-Jan, haar man woonde ze vele jaren op het landgoed Oud Milligen aan de Apeldoornsestraat. Hoe zijn ze daar eigenlijk terecht gekomen? Stof genoeg voor vijf vragen.

VRAAG 1: Wanneer kwamen jullie naar Garderen?

Wij komen uit de regio Kampen, eigenlijk uit het dorp IJsselmuiden. Via het verenigingsleven leerden we elkaar kennen. Mijn man werkte eerst op de boerderij van zijn familie, maar zijn broer werkte daar ook al. Daarom kozen we ervoor om elders een plek te vin-

den. Dat werd het landgoed Oud Milligen. In 1948 verhuisden we naar Garderen en zijn daar blijven wonen. Sinds mijn man is overleden woon ik in een huis van de Kruiemelstichting en dat bevalt prima.

VRAAG 2: Vergeleken bij IJsselmuiden was Garderen maar een klein dorp, hoe beviel dat?

Mijn stelregel is altijd geweest dat je zelf aan de slag moet als je iets wilt bereiken. Daarom is destijds ook de Bond van Plattelandsvrouwen opgericht. In en na de oorlog was er voor vrouwen weinig gelegenheid om iets meer te leren dan op de lagere school. Toen de N.B.v.P. werd opgericht kwamen er wel mogelijkheden. De Bond organiseerde cursussen over allerlei onderwerpen: een tuincursus, een cursus gezondheidszorg, beter bewegen enz. Ook waren er interessante lezingen. Ik heb me volledig ingezet om de vereniging van de grond te krijgen. Dat is gelukt. Met een groep andere vrouwen werd een afdeling van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen opgericht in Garderen en die bestaat nog steeds. Ze werkt nu onder de naam: Vrouwen van Nu. Daar ben ik zelfs erelid van en daar ben ik best trots op.

VRAAG 3: Je had de kinderen, de huishouding, de tuin, je woonde buitenaf, je deed nog andere dingen, waar haalde je de tijd vandaan?

Ik had het grote geluk dat mijn man er altijd achter stond. Hij sprong zonnig wel bij. Natuurlijk kostte alles meer tijd dan nu want je ging altijd op de fiets. In de winter viel dat niet mee, maar je had het er graag voor over. Nadat ik een E.H.B.O cursus gevolgd had ben ik ook voor het Rode Kruis gaan werken. Als Wel-

farewerkster heb ik veel zieke mensen aan een zinvolle bezigheid geholpen. Oh ja, in Garderen hebben we ook nog een poosje een gymnastiekclub gehad. Die kon niet blijven bestaan, de leraar was te duur.

VRAAG 4: wat vind jij van de positie van vrouwen en meisjes, zoals die nu is?

Veel beter dan vroeger, er is wettelijk veel meer geregeld. Alhoewel die participatiemaatschappij van de huidige regering ook wel eens minder goed kan uitpakken. Niet iedereen heeft kinderen die dichtbij wonen. Hier in ons buurtje helpen we elkaar, dat gaat

heel goed. Het is ook wel een onderwerp waar de Bond aandacht aan moet besteden.

VRAAG 5: je bent erelid van de plattelandsvrouwen. Heb je nog wensen?

Ik hoop dat de Bond nog lang blijft bestaan en blijft werken aan de positie van vrouwen in de maatschappij. Mijn gezondheid is minder goed, maar ik hoop het allemaal nog een poosje mee te kunnen maken. Ik woon in een fijn huis met veel hulp van mijn kinderen en van de thuiszorg. Ik ben zeer tevreden en... zelfs de wijkzuster komt weer terug!

HvdB-R

EEN VEELZIJDIG MENS...

We zijn bij Henk en Gerda Leijenhorst, Hennie en ik. Hennie interviewt Gerda en ik praat met Henk.

Henk begint zijn opleiding, zoals de meesten van ons, op de basisschool van Garderen. Omdat Henks moeder geboren is in Hongarije, opgegroeid in Oostenrijk en daarna naar Nederland kwam om Henks vader Gijs te ontmoeten, sprak Henk als kleuter te netjes Nederlands, maar, zegt Henk, dat hebben m'n vriendjes en andere kinderen me snel afgeleerd. En vanaf dat ogenblik sprak hij Garders, het dialect waarin we dit interview uiteraard ook houden. Van de basisschool kan Henk weinig vertellen, hij was een gemiddelde leerling, had bijna nooit mot met de meesters en heeft het er goed naar zijn zin gehad. Na de basisschool ging hij naar Apeldoorn, naar de Technische School, afdeling metaal. Hij wilde namelijk ook wel smid worden, net als zijn vader, zijn grootvader en zijn overgrootvader voor hem!

Eigenlijk wilde Henk gaan varen, maar zijn vader vond smid toch wel beter...

Toen Henk achttien werd ging hij in militaire dienst en vertrok naar Nieuw Guinea. Hij werd

tijdelijk ingedeeld bij de Inlichtingendienst maar functioneerde ook als chauffeur van zijn baas. Met hem trok hij de kampongs in om inlichtingen te verzamelen. De omgangstaal was meestal een soort Papoeamaaleis. Alhoewel zijn baas deze taal en diverse andere dia-

lecten sprak was er soms een tolk nodig om te kunnen communiceren. In Nieuw Guinea ontmoette Henk Nui Zevenbergen en Henk Boeve: de wereld is maar klein! Na anderhalf jaar, in 1962, was Henk weer terug in Nederland en kon zijn werkzame leven beginnen.

Henk: Eigenlijk had onze generatie de mooiste jeugd die je je maar wensen kunt. We hadden geen van allen iets, moesten zelf de dingen bedenken om mee te spelen, maar hadden ongehoorlijk veel vrijheid en ruimte om ons heen. Geen verkeer, grote bossen en een rustig dorp. Die twee jaren dat ik bij mijn vader werkte had ik ook veel vrijheid. Overdag was het werken ge-

blazen, maar 's avonds kon ik doen wat ik wilde. Samen met Gert van Middendorp heb ik een ouwe auto helemaal opgeknapt, 't was een Skoda en toen we hem hadden omgetoverd tot een sportauto liep-ie als een trein! We hadden de portieren dichtgelast en moesten er dus zo inspringen.

Henk werd siersmid. Vooral zijn moeder stimuleerde hem daarin. Samen met haar gingen ze op vakantie in Oostenrijk en daar kreeg Henk, mede dankzij haar, oog voor siersmeedkunst. Hij maakte nooit dingen in serie, altijd specialiteiten, vaak in opdracht. Zo maakte Henk het nog steeds zichtbare, prachtige scharnierwerk voor de kerkdeuren van de NH-kerk in Garderen.

In 1967 werd Henk geïnterviewd door "Van Gewest tot Gewest" (hij liet me trots de DVD zien waarop dit staat) en dat legde hem geen windeieren. Zijn naam was gezet en de opdrachten kwamen binnen. Veel van zijn kunstige sierwerk verkocht Gerda, zijn vrouw, via de winkel. Tot zijn vijfenveertigste jaar bleef hij dit werk doen.

De Smidse, jaren '60,

Samen met Ad Schepens ontwikkelen we heel nieuwe types ovens. We hopen daarvoor ook de diverse overheden enthousiast te krijgen. Het bestemmingsland moet zelf namelijk ook een gedeelte van de kosten opbrengen, meestal in de vorm van grond, gebouwen, materiaal en de grondstof, het hout. Vooral in ontwikkelingslanden, waar nog veel mensen op houtskool koken, is veel belangstelling. In Kongo en Zuid Afrika zijn we hard bezig! Hier worden vooral takken en afvalhout in de oven gebruikt. Is het project klaar dan wordt alles door de Nederlandse TNO geïnspecteerd.

Ik hoor dat je ook vaak naar Indonesië gaat om kunst in te kopen voor jullie winkel?
Gerda en ik waren daar ooit op vakantie en ik zag zulk verschrikkelijk mooi houtsnijwerk en andere kunst dat ik er meteen verliefd op werd en Gerda en ik besloten dingen daar te gaan kopen om hier in onze winkel in Garderen te verkopen.

Door toeval kwam Henk in contact met een totaal ander vak, houtverkoling en Henks volgende stap in het ondernemerschap was de samenwerking met Moors Ovenbouw. Samen met Ad Schepens, ontwikkelde hij een nieuwe houtverkolingsoven.

Dat is dan zeker enorm handelen en afdingen?
Nee, dat gaat heel anders, Het zijn vaak hele families die deze dingen maken en die mensen hebben het niet breed. Ik schat zelf eerst wat de verkoopprijs kan zijn, trek mijn winst en vervoers-kosten af en dat betaal ik ze. Goed systeem voor iedereen en allen tevreden!!

Voor de verkoop, de training, advies, project-begeleiding en het omvormen van het systeem ga ik vaak naar het buitenland. Op mijn lijst staan dan Indonesië, Bulgarije, Roemenië, Griekenland en Turkije.

Aan het eind van dit gesprek nog een verhaaltje over mijn moeder, een bijzondere vrouw die me altijd enorm heeft geïnspireerd en gestimuleerd.
In de oorlog werden in Garderen wel eens paarden gevorderd. De mensen vroegen dan mijn vader of mijn moeder wilde tolken. En dat deed ze met plezier want ze sprak vloeiend Duits. Vaak kreeg ze het zelfs voor elkaar dat het paard of de koe toch bleef staan!! Goed hè?

Enthousiast vertelt Henk over deze projecten die soms met een bijdrage van het Ministerie van Economische Zaken worden opgezet.

En dat was het verhaal van Henk Leijenhorst, een positief en veelzijdig mens, een lust om mee te praten!

PvdB.

GESPREK MET GERDA LEIJENHORST

We spreken elkaar in huize "Molenzicht", waar Henk en Gerda sinds 1968 wonen. Eerst woonde ze in het kleine huisje naast "De Driehsprong", aan het begin van de Harderwijkerweg. Na een halfjaar zijn ze verhuisd naar huize "Molenzicht", in de wandeling 'het huis van meester Malkenhorst' genaamd en daar hebben ze de drie dochters grootgebracht, Thea, Marianne en Relly. Nog steeds wonen Gerda en Henk daar met veel plezier.

Gerda komt uit Den Haag en werkte in de verpleging. Voor haar was het een hele verandering om in een Veluws dorp te gaan wonen. Gelukkig was ze flexibel en paste zich snel aan. Aan haar schoonouders, Gijs en Marianne, heeft ze goede herinneringen. De oude smederij en het woonhuis stonden op de plek waar nu de winkel van Wim Schuiteman zich bevindt.

De smederij was een geliefde plek voor jong en oud, want er was altijd wel iemand aanwezig om mee te kletsen of nieuwtjes uit te

wisselen. Gijs en Henk waren veelzijdig in hun werk van paarden beslaan tot aan het repareren van werktuigen. Natuurlijk was de winkel van haar schoonmoeder Marianne, die in het woonhuis was gevestigd, ook een trekpleister. Ze verkocht speelgoed, huishoudelijke artikelen en cadeautjes. Maar niet alles bleef zoals het was want het smidshuis en de smederij werden afgebroken, de weg werd verlegd en er kwam een bouwplan voor deze plek. Voor haar schoonouders werd een bungalow aan de Speulderweg gebouwd en daar hebben ze samen nog een heel goede tijd gehad.

Intussen kwam de deel in de boerderij tegenover hun huis vrij en Henk en Gerda zagen het als een kans om daar hun nieuwe winkel te vestigen. De naam van "De Ouwe Smidse" werd veranderd in Cadeau Boutique "De Oude Deel". Ze vestigde in de deel een zaak met kunst, antiek, het siersmeedwerk van Henk en verder cadeauartikelen. Dat werd Gerda's domein en ze heeft er nog steeds succes mee.

De Deel, beginjaren '70.

De eerste jaren waren ze drie maanden in de winter dicht, maar dat was snel voorbij. Het hele jaar door kwamen er klanten uit Garderen en van daarbuiten. Natuurlijk was het een hele toer om de collectie op peil te houden. Henk importeerde dingen die hij op zijn buitenlandse reizen zag. Gerda bezocht beurzen en verkopen om leuke spullen te vinden. Ook de dochters hielpen mee, het was dus een echt familiebedrijf.

*Wie een souvenir van Garderen wil kopen,
moet naar Dorpsstraat 32 lopen.
Want voor Souvenirs, groot en klein,
Moet men bij G. Leyenhorst zijn.*

De dochters nemen de zaak niet over. Gerda houdt van haar werk en dus werkt ze nog even door totdat er hopelijk een gegadigde zich meldt om de zaak over te nemen.

Ze is wat ongerust over de verschraving van het winkelaanbod in Garderen. Steeds meer winkels verdwijnen er uit ons mooie vakantie-dorp en dat is jammer. De Garderense winkels werden veelal gerund door de vrouwen, maar helaas is er vaak geen opvolging. Maar... voorlopig is "De Oude Deel" er nog wel.

Tot slot vertelt ze nog een mooie anekdote.

Henk werd 65 jaar en zijn dochters zochten een speciaal cadeau voor hem.

Eens had hij meegewerkt aan het tv programma "Van Gewest tot Gewest". Helaas had hij daar geen DVD van. Via "Beeld en Geluid" in Hilversum werd de band opgespoord en op DVD gezet en dat gaven ze hun vader met zijn verjaardag! Wat een prachtig cadeau!

Toen kwamen ook allerlei herinneringen boven. Op de dag dat

er voor het programma werd gefilmd nodigde Gerda de filmploeg uit om na afloop te komen eten. Met haar schoonzus kookte ze een heerlijk maal en zorgde voor een perfect gedekte tafel. Alles was klaar toen het bericht kwam dat het filmen over moest want het beeld en het geluid liepen niet synchroon. Wat een pech, het smeden, de uitleg, alles moest overgedaan worden. Het eten moest ook wachten. Boven de tafel hing een antieke olielamp met een kralenrand die alvast was aangestoken omdat de opnamen al klaar waren. Maar helaas, zo was het dus niet gegaan. Tot overmaat van ramp was de lamp gaan walmen en het tafelkleed, de glazen, de borden en het bestek, alles zat onder een vettig laagje zwarte roet... De dames zijn toen direct aan het schoonmaken gegaan. De tafel moest opnieuw worden gedekt en precies op tijd waren ze klaar. Met een goed glas wijn erbij hebben ze met zijn allen heerlijk gegeten, de problemen met het filmen hadden hun gered. Wat een geluk!

HvdB-R

HET Wijkplatform GARDEREN

Voor wijkplatforms staan bewoners centraal; zij moeten zich binnen de grenzen van hun dorp veilig voelen en in vrijheid kunnen opgroeien, leven, wonen en contacten onderhouden met elkaar. Het platform vindt be-
grippen als veiligheid en leefbaarheid dan ook heel belangrijk.

Om goed te kunnen functioneren heeft het platform daarvoor naast de ondersteuning van gemeente, politie en woningstichting, vooral de medewerking nodig van bewoners. Zij zijn de ogen en oren van het platform. Het platform springt niet op de barricade, maar wil in overleg met betrokken partijen consensus zien te bereiken, met als ultiem doel een betere saamhorigheid binnen het dorp bereiken en daardoor een versterking van haar positie richting de lokale overheid.

De gemeente Barneveld kent 17 wijkplatforms en een daarvan is Wijkplatform Garderen. Het Wijkplatform Garderen bestaat uit: Wilma Boren (gebiedsgebonden agent), Edson Bruks (medewerker gemeente Barneveld) en de bestuursleden van Plaatselijk Belang Garderen. Het Wijkplatform heeft o.a. als doel de leefbaarheid in het dorp te verbeteren. Dit kan bereikt worden door een betere saamhorigheid binnen het dorp te creëren. En om die saamhorigheid te verbeteren zijn er o.a. de volgende mogelijkheden:

Buurtbudget

Woningstichting Barneveld en de gemeente Barneveld stellen per jaar Buurtbudget beschikbaar (gemeentebreed) voor projecten die de leefbaarheid in uw omgeving verbeteren. Om Buurtbudget te ontvangen moeten de wijk- of buurtbewoners de activiteiten zelf organiseren. De activiteiten moeten ten goede komen aan de gemeenschap en moeten een breed draagvlak hebben onder bewoners. Zoveel mogelijk bewoners zijn bij het project betrokken en voelen zich er gezamenlijk verantwoordelijk voor. Voorbeelden van

projecten: straatfeest, burenhulprooster, sport- en spelmiddag etc. Voor meer informatie over het Buurtbudget kunt u contact opnemen met: mevrouw M. Tuhusula-de Groot van Woningstichting Barneveld (T 427500) of Inge Jongeneel van de gemeente Barneveld, (T 14 0342).

Welzijn Barneveld “Uit Wijken”

Het project Uit Wijken heeft tot doel het bevorderen van de leefbaarheid en sociale samenhang in buurten en wijken. Welzijn Barneveld streeft ernaar dat iedereen kan participeren en zich verantwoordelijk voelt voor de eigen woon- en leefomgeving.

Uit Wijken legt de nadruk op:

- Contact en ontmoeting: hierbij kunt u denken aan het feit dat buurtbewoners elkaar kennen en groeten.
- Sociaal netwerk en dingen samen doen: bijvoorbeeld het op bezoek gaan bij burens.
- Wederzijdse hulprelatie: denk hierbij aan het helpen van burens bij een klusje.
- Gezamenlijke activiteiten in de buurt: het gezamenlijk organiseren van burendag of een buurtbarbecue.

Voor meer informatie over dit project kunt u contact opnemen met Marjan Tuhusula van Welzijn Barneveld (T 0342-745004).

Beheer Openbare Ruimte wijkbudget

Jaarlijks heeft de afdeling Beheer Openbare Ruimte van de gemeente Barneveld een wijkbudget beschikbaar. Dit budget kan, in samenwerking met de wijkplatforms, worden besteed aan wensen en ideeën uit de wijken op het gebied van de openbare ruimte. Aan alle wijkplatforms wordt jaarlijks de kans gegeven ideeën/verzoeken in te dienen, voorzien van een korte toelichting. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verkeersremmende maatregelen, plaatsen van bankje of speeltoestel, verbetering beplanting. De ideeën die de af-

deling BOR binnen krijgt worden getoetst aan diverse criteria zoals: zijn er mogelijkheden binnen de bestaande projecten die de gemeente op de planning heeft staan, past de aanvraag binnen het gemeentelijk beleid, heeft het idee draagvlak in de wijk/ buurt en wat zijn de kosten voor zowel de investering als het beheer. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ineke Albers van de gemeente Barneveld (T 140342).

Buurtpreventieprojecten

Een buurtpreventieproject is erop gericht om een straat veiliger en leefbaarder te maken. Minder last van criminaliteit en een beperking van de onveiligheidsgevoelens bij buurtbewoners. Het is een middel om de leefbaarheid en sociale samenhang in de straat te vergroten.

Er wordt een beroep gedaan op de oplettendheid van de bewoners. Verdachte situaties worden gemeld bij de politie. Het uitgangspunt is dat bij buurtpreventie het initiatief bij de bewoners ligt. De organisatie van een buurtpreventieproject gebeurt door en met bewoners. Er wordt vooral kleinschalig gewerkt. U moet dan denken aan uw straat of wijk. Voor meer informatie over buurtpreventieprojecten kunt u contact opnemen met Inge Jongeneel of Dirk Klein van de gemeente Barneveld (T 14 0342).

SMS alert/whats app projecten

Om nog prettiger en veiliger in uw wijk te wonen kun je als buurtbewoners het volgende opzetten in 1 of enkele straten.

Het aanmaken van een mailgroep waarin alle betreffende e-mailadressen staan. Op deze manier kunt u met 1 mailtje elkaar goed op de hoogte houden.

Het aanmaken van een contact-bel-groep op uw mobiele telefoon. Op deze manier kunt u met 1 sms berichtje in een keer iedereen bereiken. Zowel in de mailgroep als de contact-bel-groep wordt ook uw wijkagent opgenomen, evenals alle andere mensen die in uw wijk kunnen bijdragen aan veiligheid. Voor meer informatie over dit onderwerp kunt u contact opnemen met Inge Jongeneel of Dirk Klein van de gemeente Barneveld (T 14 0342).

Veiligheidsmonitor

In deze monitor (de monitor staat op de website van de gemeente www.barneveld.nl onder het kopje veiligheid) is terug te lezen hoe burgers in de gemeente Barneveld hun woonomgeving beleven. Op wijkniveau is te lezen hoe u als wijkbewoner denkt over de veiligheid en leefbaarheid in uw wijk.

Voor meer informatie zie ook onze website www.plaatselijkbelanggardenen.nl onder het kopje Wijkplatform.

Meldingen

In de vergadering van het Wijkplatform worden ook de meldingen die bij de politie binnenvallen besproken. Afgelopen periode (juni-september) zijn er o.a. 18 verdachte situaties gemeld; 5 meldingen van een gestolen fiets; 3 meldingen van diefstal uit een woning; 1 melding van poging tot diefstal en 2 meldingen van een diefstal bij een bedrijf. Daarnaast is er een aantal meldingen binnengekomen van geluidshinder; is er een aangifte gedaan van diefstal van benzine en is er een snelheidsmeting op de Speulderweg uitgevoerd. De politie adviseert altijd een melding te doen als u getuige bent van een verdachte situatie en aangifte te doen in geval van diefstal ook als u weinig informatie heeft. Zo draagt u altijd bij aan het verder terugdringen en zo mogelijk voorkómen van criminaliteit in uw buurt en elders. Aangifte/meldingen kunt u doen bij 0900-8844 of via de website van Politie Gelderland-Midden.

't Fotohoekje

Van Aart Zevenbergen (van Evert Jan van Aort de Bakker) kreeg ik deze foto van waarschijnlijk T.O.G., genomen tijdens een concours. Op het bordje staat de tekst: "Herinnering Duivelsberg Duitsland".

Kent u de namen van de personen of weet u meer over deze foto, laat het dan even weten.

Enkele personen meen ik te herkennen, namelijk Gert Jan van de Pol, Peter van Blotenburg, Evert van Middendorp, Gerrit van Middendorp en Piet Bronkhorst.

De reünie van "'t bankje" op de Speulderweg heeft de volgende namen opgeleverd. Over de naam van Wim van Zoeren is hier en daar wat twijfel.

Staan van links naar rechts:

Jacob van den Brink - Everdien Bronkhorst - Henk ter Harmsel - Peter Klop - Erik van Middendorp - Jan van Millegen - Marcel Gardenbroek - Wim van Zoeren - Gezina Keizer - Ans Huisman - Thea van Ommeren - Hartger van Millegen - Germa van Blotenburg - Bianca Foppen - Marja Kool - Hein van den Brink - Teus van Beek - Jenny Bronkhorst - Wim van Middendorp.

Over de schoolfoto uit de editie van september 2013 kreeg ik van Piet Jansen te horen dat hij na zijn broer te hebben gesproken de bevestiging heeft gekregen dat het toch wel zijn broer Kees (nr. 50) is.

Heimen Hooijer schreef mij nog het volgende:

“Van mijn broer Willem krijg ik geregeld een exemplaar van de Darpsproat. Ik beleef daar veel plezier aan, ook al besef ik steeds meer dat ik achterloop, maar dat is een teken van leven. De foto, waarop ook jouw oudste broer, op nummer 42, staat is van de gecombineerd 3e en 4e klas, die toen tijdelijk in de garage van Zevenbergen onderdak genoot.

Als ik ernaar kijk dan ontdek ik dat ik wel wat namen kwijt ben en dat ik ook wat namen weet, die de redactie niet weet. Er staan ook mensen op de foto die onbekend blijven of waarover ik wel een vermoeden heb maar geen zekerheid.

Nummer 11 is Jan Koenders, die met zijn zuster Geesje, op nummer 16, in de Lichthoeve verbleef. Nummer 17 is volgens mij een zuster van Job Davelaar (nummer 6) en die familie is in de jaren vijftig naar Canada geëmigreerd. Nummer 23 is volgens mij een Van der Biezen, die tegenover ons woonde op Houtdorp, waar later de familie Van Asselt woonde. Nummer 26 en 38 zijn zo bescheiden dat ik geen idee heb wie het zijn. Het vraagteken bij nummer 50 kan worden weggehaald, want het is Kees de broer van Wannes Jansen en zij woonden ook op Houtdorp.

Graag lees ik in een volgend nummer van Darpsproat de volledige lijst van klasgenoten en zie ik wel waar mijn geheugen mij in de steek heeft gelaten en weer is opgefrist.

Ik hoop dat jullie als redactie je enthousiasme voor de Darpsproat als contemporaine geschiedenis overeind houden voor ons uit Garderen en die na ons komen!”

1. Kees Vos	21. Henk van Ee	41. Nui Zevenbergen
2. Peter Hangelbroek	22. Hans Ladenstein	42. Gert van Middendorp
3. Gert Koning	23. Jan van de Biezen	43. Wouter van Harten
4. Heimen Hooijer	24. Martien van Lagen	44. Henk Bronkhorst
5. Tonnie van de Bosch	25. Meester Malkenhorst	45. Wim van Voorst
6. Job Davelaar	26.	46. Wannes Jansen
7. Henk Bronkhorst	27. Jennie Koster	47. Rinus Zegers
8. Leo Luijendijk	28. Greet Stoelinga	48. Jan Neijssen
9. Gert Bronkhorst	29. Annie Heimgartner	49. Henk Leijenhorst
10. Evert Boeve	30. Marietje de Kort	50. Kees Jansen
11. Jan Koenders	31. Katrien de Graaf	51. Maas van Voorst
12. Alie van Voorst	32. Hennie Schuiteman	
13. Pop Kievit	33. Alie van Elten	
14. Bep Gerritsen	34. Fennetje Versteeg	
15. Alie van de koot	35. Alie Koning	
16. Geesje Koenders	36. Jannie Megchelsen	
17. Jansje Davelaar	37. Aartje van Lagen	
18. Nellie Tamboer	38. Ada Olthof	
19. Nel Burger	39. Wouter Verbrugh	
20. Gerrie Stapel	40. Meester De Greef	

Reacties gaarne aan:
Cees van Middendorp
Dr. H.C. Bosstraat 10
3886 KB Garderen
tel. 0577-461401 of
e-mailadres cosala@chello.nl

GEWELDIGE PRESTATIES bij de VELUWSE BOYS

Het C1 elftal behaalde de kampioentitel in de voorjaarscompetitie 3e klasse KNVB. Geen enkele wedstrijd heeft het team verloren, twee wedstrijden eindigden in een gelijkstand en maar liefst negen keer wisten zij de overwinning te behalen!

De E1 van de Veluwe Boys heeft op 24 mei de bekerfinale gespeeld tegen IJsselstreek E2 in Hoevelaken. Het was een spannende wedstrijd, maar met een 3-2 was de tegenpartij net iets sterker. Een bekerfinale spelen is op zich al een hele prestatie daarom werden de jongens door de vereniging gehuldigd.

Veluwe Boys 1 speelde op 24 mei de beslissende wedstrijd in de nacompetitie tegen EZC'84-1 uit Epe met het uiteindelijke doel promotie naar de 3e klasse. Strafschoppen moesten de beslissing brengen. EZC'84 nam deze net iets beter dan Veluwe Boys en dat betekende dat de Epenaren promoveerden naar de 3e Klasse. Jammer, maar we mogen als Garderenen trots zijn op zulke goede prestaties van deze teams!

GARDERS PLAT

Name en biename

Vrogger neumde ze as ze 't over minse of gebouwe hadden meestal bie de biename.

Zo haj d'r een huus dat neumde ze 't "Gemeentehuus".

Zo roar was dat nog niet, want Garder is vrogger nog een tiedje de hoofdploats van de Gemeente eweest en Elspete, Utiloch, en Meerveld hen ok nog un tiedje bie Garder eheurd. Ja, goa d'r mar anstoan, niet te min over Garder denken. Gelukkig het 't niet zo lang eduurd, anders was ut noe vast zo groot as Apeldoorn eweest.

Henk van der Vlist was een keer bie me en zei dat hie verscheie archieve be- en deurzocht had, mar naarns wat evonde had over t Garderse "gemeentehuus". Ik kon 'm uut de brand helpe:

Jan van Wob had mien al us verteld hoe dat zat mit dat "Gemeentehuus". Ut betreffende huus steet in de Achterstroat, noen de Smidstroat. Deze stroat lag vrogger, nog niet verhard, veul dieper dan noen en de veurdeur hoger, lastig um zo in huus te komme. Doarum hadde ze veur de deur een stoep mit drie treën aneleid um in huus te komme, krek zo'n stoep as veur 't Gemeentehuus in Barreveld. De minse neumde dat huus doarum 't "Gemeentehuus".

't Huus stoat er nog altied, de ouwe slagerie van Garrit Schuteman, Smidstraat 6.

Vrogger hadde de meeste huushouwes wat vee bie huus: wat kiepe veur de eier en in de pan, een keu veur in de harfst op de leer en een poar kniene veur de Karst en soms een sik veur de melk. De beeste moste ok nog wat te vrete hen en al ut tuun- en etens afval gung noar de beeste. Vet word'n ze dr niet van, doarum gunge ze noar de "STOOM" um meel te hoale, dat was bie "De Hoop", de wiendmeul van Garder .

Heel vrogger toen d'r hier nog weinig minse woende kon de meul de vrogg makkelijk an, ok as d'r gien wind was han ze genug in veuroad um in de beheufte te veurzien. Loater toen de

vrogg groter wordde, kwamme ze, as d'r veur langere tied gien of te weinig wiend was um meel te moale, in de probleme. Ze moste een andere energiebron d'r bie anschaffe um ok tieëns wiendstilte te kunnen moale. In Garder schafte ze d'r eigen een nieë moalstoel an welke anedreve wordde deur een benzienemotor die eploatsst wordde in het gebouw noast de meul. De beziene motor mos ekoeld wordde mit woater. Dat gebeurde deur een zogeneumde open koeling. Langs de Meulesteeg zat een groot gat woar ut warme woater deur een buis in stroomde, doar af mos koele en deur een andere buis stroomde 't ofgekoelde woater weer noar de motor.

Deur die ope koeling ontstond er veul damp boven 't gat: stoom. Vandoar de naam "De Stoom". Het gebouw besteet nog altied en is nog altied in gebruik veur de voedselveurziening: eerst was 't de slagerie van Schuteman en noen het Chinees restaurant "Camposing".

Dr was trouwes nog een moalderie in 't darp, die van Wouter Pul an de Speulderweg, hoek Pleisweg. Die moalde mit un elektrisch angedreve stoel.

Veur 't gemak neumde ze die ook mer de stoom.

Mit de groete van Nuij

BRANDWEER GARDEREN

De wedstrijdploeg van de Brandweer Garderen heeft zich in juni van dit jaar bij de gewestelijke wedstrijden in Elst in de klasse TAS HD geplaatst voor de landelijke finales op zaterdag 6 september in Oeffelt. Garderen kwam op de zesde plaats en dat is ronduit geweldig! Ons brandweerkorps mag zich dus de op vijf na beste van Nederland noemen!

De ploeg bestaat uit:

bevelvoerder:
Klaas Oudendorp

aanvalsploeg:
Kees Poel en
Arend Versteeg

waterploeg:
Geurt van Bentum en
Henk Bouwers

pompbediende:
Bastiaan van Hierden.

Colofon

**Darsproot is een uitgave van
de Vereniging Plaatselijk Belang Garderen en Omgeving**

- Redactie:** Peter van den Born (pvandenborn@planet.nl)
Hennie van den Born-Reitsma (hennievandenborn@planet.nl)
Cees van Middendorp (cosala@chello.nl)
Dick Veldhuizen (d.veldhuizen5@chello.nl)
- Bezorging:** Willem en Jannie Hooijer
- Correspondentie/
secretariaat:** Hetty Bronkhorst-Slijkhuis (info@plaatselijkbelanggarderen.nl)
- Rekeningnummer:** NL48 RABO 0366 3205 64
- Website:** www.plaatselijkbelanggarderen.nl

AANMELDINGSFORMULIER voor lidmaatschap 'Plaatselijk Belang Garderen e.o.'

Ondergetekende geeft zich voor 6 euro per jaar op als lid van Plaatselijk Belang Garderen e.o.

Naam: _____

Adres: _____

Handtekening: _____

*Inleveren bij of opsturen naar
Hetty Bronkhorst-Slijkhuis, Acacialaan 18, 3886 AG Garderen*

